

بررسی تاثیر الگوی پراکنش و تراکم جمعیت زنبور پارازیتوئید *Anagrus atomus* L. (Hym., Mymaridae) و تاثیر آن بر کارایی جستجوگری زنبور *Arboridia kermanshah* Delabola (Hem., Cicadellidae) روی تخم زنجرك مو

مسعود لطیفیان^{۱*}، ابراهیم سلیمان - نژادیان^۲

۱- موسسه تحقیقات خرما و میوه‌های گرمسیری کشور، اهواز
۲- گروه گیاه‌پزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهید چمران اهواز

چکیده

زنجرك مو (*Arboridia kermanshah* Delabola (Hem., Cicadellidae)) گونه غالب در تاکستان‌های استان اصفهان بوده و فراوان‌ترین دشمن طبیعی آن نیز زنبور *Anagrus atomus* L. می‌باشد. در این پژوهش تاثیر پراکنش زنبور پارازیتوئید روی میزبان درختچه مو و چگونگی تاثیر آن بر رفتار جستجوگری و کارایی زنبور پارازیتوئید در دو تاکستان با تراکم‌های مختلف پارازیتوئید و میزبان مورد بررسی قرار گرفت. این پژوهش به منظور بررسی اثرات تراکم و الگوی پراکنش میزبان و پارازیتوئید در ثبات رابطه پارازیتوئید و میزبان انجام شد. نتایج مقایسه الگوی پراکنش میزبان و پارازیتوئید اختلاف معنی‌داری را بین تراکم تخم و تخم پارازیته‌شده در برگ‌های مختلف بازوی درختچه مو نشان داد. بیشترین تراکم میزبان و پارازیتوئید در بخش میانی بازو بین محل برگ‌های شماره ۷-۱۲ بازو وجود داشت. بنابراین الگوی پراکنش تخم زنجرك مو با تخم پارازیته‌شده همبستگی معنی‌داری نشان داد. نتایج بررسی اثرات تراکم میزبان و پارازیتوئید نشان داد که در نسل اول به دلیل پایین بودن تراکم جمعیت پارازیتوئید کارایی جستجوگری بالا بود. با افزایش تراکم میزبان و متعاقب آن افزایش تجمع زنبور پارازیتوئید پدیده تداخل افزایش یافته و کارایی جستجوگری زنبورهای پارازیتوئید کاهش یافت. در نسل سوم که به تدریج زنبورهای پارازیتوئید به سمت میزبان‌های زمستانه مهاجرت کردند، پدیده تداخل نیز کاهش یافته و کارایی جستجوگری افزایش یافت. ضریب تداخل (m) در شرایط کم بودن نسبت جمعیت پارازیتوئید به میزبان پایین بود و به همین دلیل کارایی جستجوگری زنبور پارازیتوئید در چنین حالتی و در طی فصل همواره پایین بود. از طرف دیگر، در شرایط زیاد بودن نسبت جمعیت پارازیتوئید به میزبان مقدار m (ضریب تداخل) به Q (ضریب ثابت جستجو) نزدیک‌تر شد.

واژه‌های کلیدی: زنجرك مو، *Anagrus atomus*، الگوی پراکنش، کارایی جستجوگری

* نویسنده رابط، پست الکترونیکی: masoudlatifian@yahoo.com

تاریخ دریافت مقاله (۸۸/۳/۱۶) - تاریخ پذیرش مقاله (۸۸/۹/۱۰)